

ul. Strzegomska 42 j /14, 53-611 Wrocław, Polska
www.geoplan.com.pl, email: info@geoplan.com.pl
tel/fax. (+48) 71/3590509, kom. 0501475117
NIP 8981635959, REGON 932773864

GEOPLAN

Inwestor:

URZĄD MIASTA BĘDZINA
ul. 11 Listopada 20
42 – 500 Będzin

Temat:

MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA BĘDZINA DLA TERENU POŁOŻONEGO W DZIELNICY
ŁAGISZA PRZY ULICY ODKRYWKOWEJ, NIEPODLEGŁOŚCI,
POKOJU, PARKOWEJ ORAZ GRANICĄ Z GMINĄ PSARY
– CZĘŚĆ A

Zakres dokumentów:

Prognoza oddziaływania na środowisko

Data:

3 lipca 2020 r.

Zespół autorski:

mgr inż. Adrian Luszka – upr. Z-381/KW/247/2014 główny projektant

mgr Tomasz Miłowski - spec. z zakresu ochrony środowiska

mgr inż. Katarzyna Matusiak - projektant

mgr inż. Maciej Niźborski - projektant

mgr inż. Ewa Smolińska - mł. as. projektanta

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	4
1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	5
1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU ..	5
1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE	8
2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA	8
2.3 WODY POWIERZCHNIOWE.....	8
2.4 WODY PODZIEMNE	9
2.5 KLIMAT I WARUNKI TOPOKLIMATYCZNE	10
2.6 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE, OSIADANIA TERENU NA SKUTEK EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ.....	11
2.7 GLEBY	12
2.8 ZASOBY NATURALNE	13
2.9 PRZYRODA OŻYWIONA	13
2.10 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.	13
2.11 KRAJOBRAZ.....	14
2.12 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	14
3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	14
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	15
5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU.....	15
5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE.....	15
5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE	16
5.3 WPŁYW NA KLIMAT	16
5.4 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU	16
5.5 WPŁYW NA GLEBY	16
5.6 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE	17
5.7 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ	17
5.8 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.....	17
5.9 WPŁYW NA KRAJOBRAZ.....	17
5.10 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	17
5.11 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.....	18
5.11.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	18
5.11.2 KLIMAT AKUSTYCZNY	18
5.11.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	19
5.11.4 GOSPODARKA ODPADAMI	19
5.11.5 TERENY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ.....	20
5.11.6 ZAGROŻENIE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI.....	20
6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	20
7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	20
8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000.....	22
9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	22
10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	23
11. LITERATURA.....	26

12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA.....	26
-------------------------------------	----

Spis rysunków

- Rys. 1 Położenie geograficzne
- Rys. 2 Wskazanie terenów z możliwością urbanizacji

Oświadczanie zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 283 ze zm.).

Oświadczam, że ja, Tomasz Miłowski spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 i 2 ww. ustawy: w 2003 r. ukończyłem studia wyższe z dziedziny geologii oraz w 2011 r. studia podyplomowe z zakresu prawnych problemów górnictwa i ochrony środowiska. W latach 2005 – 2019 wykonałem lub brałem udział w wykonaniu kilkuset prognoz oddziaływania na środowisko, raportów oddziaływania na środowisko oraz innych opracowań dotyczących ochrony środowiska. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko sporządzonego w 2019 r. projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina dla terenu położonego w północno-zachodniej części dzielnicy Łagisza.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy – a jeśli tak to w jakim stopniu – naruszają zasady prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenów ma formę prognozy. Nie jest ona dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą ich realizacja na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejszy dokument został sporządzony w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

a) zawiera:

- ustalenia i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

b) określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska,
- potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione;

c) przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Będzina powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016r., poz. 4619);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina, przyjęte uchwałą Nr XLII/398/2013 Rady Miejskiej Będzina z dnia 30 września 2013 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Będzina w dzielnicy Łagisza, przyjęty uchwałą Nr XXVII/310/2004 Rady Miejskiej Będzina z dnia 27 września 2004 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina dla terenów położonych w dzielnicach: Syberka, Grodziec, Łagisza, przyjęta uchwałą Nr XXXIX/311/97 Rady Miejskiej w Będzinie z dnia 24 listopada 1997 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Będzina, Geoplan, Wrocław 2012 r.

Na dużej części analizowanego obszaru brak jest obowiązującego mpzp.

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zapoznano się z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu;
- zapoznano się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą;
- dokonano oceny projektu MPZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych;
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą we wrześniu 2019 r.;
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska.

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Sporządzając niniejszą prognozę nie dostrzeżono celów ochrony środowiska określonych w przepisach prawa międzynarodowego, wspólnotowego oraz krajowego, które odnosiłyby się bezpośrednio do obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, tak pod względem geograficznym, jak i funkcjonalnym. Należy jednak mieć na uwadze, że prawodawstwo krajowe, międzynarodowe i wspólnotowe w sposób mniej lub bardziej abstrakcyjny formułuje określone zasady postępowania (np. nakazy i zakazy), które odnoszą się również do zagadnień z zakresu ochrony środowiska związanych ze stanowaniem prawa miejscowego.

Do najważniejszych i uwzględnionych w projekcie planu aktów prawnych szczebla krajowego, zawierających cele ochrony środowiska, należą:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 55),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 797 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1396 ze zm.),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 310 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 ze zm.),

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 283 ze zm.).

Podkreślenia wymaga fakt, że jednym z podstawowych celów wspólnotowych w zakresie udziału społeczeństwa w ochronie środowiska oraz oceny wpływu na środowisko planów i programów jest przeprowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektowanego dokumentu w oparciu o przepisy rozdziału 1 działu IV ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, uwzględniającej dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. UE. L. 01. 197. 30). W granicach sporządzenia mpzp nie ma obszarów sieci Natura 2000, których podstawą wyznaczania są przepisy prawa wspólnotowego – tzw. Dyrektywy Ptasiej i Siedliskowej. Podsumowując, zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, które w świetle art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 293 z późn. zm.) obligatoryjnie ustala się w planie, oparte są na normach prawa krajowego, zgodnych z prawem wspólnotowym oraz międzynarodowym.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przystąpiono na podstawie uchwały Nr LV/475/2018 Rady Miejskiej Będzina z dnia 26 września 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina dla terenu położonego w dzielnicy Łagisza przy ulicy Odkrywkowej, Niepodległości, Pokoju, Parkowej oraz granicą z Gminą Psary. Z obszaru objętego opracowaniem wyłączony zostały:

- niewielki obszar w rejonie pomiędzy ul. Odrodzenia i ul. Niepodległości, gdzie znajduje się niewielki staw, pozostałość dawnej glinianki (obecnie zasypywana);
- obszar po zachodniej stronie drogi krajowej nr 86 - organ sporządzający plan po rozstrzygnięciu uwag i analizie bieżących i przyszłych potrzeb stwierdził, że obszar ten wymaga gruntowego przewartościowania, co należy poprzedzić zmianą studium.

Dla tych obszarów plan będzie sporządzony i uchwalony w kolejnym etapie.

Celem planu było stworzenie kontekstu prawnego do rozwoju nowej zabudowy, w tym mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej, w oparciu o racjonalne rozwiązania komunikacyjne, chroniąc jednocześnie tereny o charakterze rolniczym oraz przyrodniczym, nie przewidziane do urbanizacji. W projekcie mpzp ustalono następujące przeznaczenia terenów:

MW – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;

MW/U – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z towarzyszącą zabudową usługową;

MW-U – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej;

MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;

MN-U – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej;

MN-RO – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub produkcja ogrodnicza;

U – teren zabudowy usługowej;

UP – teren zabudowy usług publicznych;

US – teren usług sportu i rekreacji;

P-U – teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub zabudowy usługowej;

R – teren rolniczy;

ZZO – teren zieleni zorganizowanej;

ZP – teren zieleni parkowej;

ZP-US – teren zieleni parkowej lub usług sportu i rekreacji;

ZNU – teren zieleni nieurządzonej;

WS – teren wód powierzchniowych śródlądowych;

KK – teren komunikacji kolejowej;

KSg – teren garaży;

KSp – teren parkingu;

KDGP – teren dróg publicznych klasy głównej ruchu przyspieszonego;

KDG – teren dróg publicznych klasy głównej;

KDZ – teren dróg publicznych klasy zbiorczej;

KDL – teren dróg publicznych klasy lokalnej;

KDD – teren dróg publicznych klasy dojazdowej;

KDW – teren dróg wewnętrznych;

IC – teren infrastruktury ciepłowniczej;

IE – teren infrastruktury elektroenergetycznej;

Projekt planu przeznacza przedmiotowy obszar pod szereg funkcji, w tym głównie mieszkaniową jednorodzinną oraz usługową w różnych konfiguracjach. Pozostałe tereny przeznaczone pod zabudowę, w tym mieszkaniową wielorodzinną, usługi publiczne, produkcję ogrodnictwa, obiekty produkcyjne, składy i magazyny to utrwalenie stanu obecnego. Nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, w tym z równoważną lub towarzyszącą funkcją usługową rozwijana jest na zasadzie uzupełnienia i kontynuacji istniejącego zainwestowania głównie w części centralnej i wschodniej obszaru. Funkcja stricte usługowa wyznaczona została w południowo-zachodniej części w sąsiedztwie drogi krajowej nr 86. Spośród dróg wskazuje się nowe drogi klasy lokalnej, dojazdowej i drogi wewnętrzne. Stanowią one zwykle przedłużenie istniejących dróg, prowadzą po drogach gruntowych oraz po rolniczych nieużytkach. Drogi zostały zaplanowane w celu obsługi nowego rozległego programu urbanizacyjnego.

Politykę przestrzenną dla obszaru objętego planem określały do tej pory:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Będzina w dzielnicy Łagisza, przyjęty uchwałą Nr XXVII/310/2004 Rady Miejskiej Będzina z dnia 27 września 2004 r.,
- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina dla terenów położonych w dzielnicach: Syberka, Grodziec, Łagisza, przyjęta uchwałą Nr XXXIX/311/97 Rady Miejskiej w Będzinie z dnia 24 listopada 1997 r.

Dla pozostałej części przedmiotowego obszaru brak jest planu. W takich okolicznościach proces zabudowywania terenów przebiega na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Instrument ten uznaje się za niedoskonały z punktu widzenia zrównoważonej polityki przestrzennej, w związku z czym uchwalenie planu pozwoli na racjonalne gospodarowanie przestrzenią w oparciu o wymagania ładu przestrzennego na całym przedmiotowym obszarze.

Na obszarze przewidzianym do urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a ustalenia mpzp nie przyczynią się do znaczącego pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Dolinę Psarki pozostawiono wolną od zabudowy, co będzie stanowiło przeciwwagę dla procesów urbanizacyjnych.

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Pod względem administracyjnym analizowany obszar zlokalizowany jest w województwie śląskim, w mieście Będzin, w północno-zachodniej części dzielnicy Łagisza. Granicę terenu stanowią:

- od południa – ul. Niepodległości, ul. Odkrywkowa i ul. Zwycięstwa,
- od wschodu – ul. Pokoju i ul. Parkowa oraz granica lasu,
- od północy częściowo ul. Graniczna, a dalej przebiega ona nieregularnie i pokrywa się z granicą gminy Psary,
- od zachodu – droga krajowa nr 86.

Z obszaru objętego opracowaniem wyłączony został niewielki obszar o powierzchni ok. 2,9 ha w rejonie pomiędzy ul. Odrodzenia i ul. Niepodległości. W miejscu tym znajduje się niewielki staw – pozostałość dawnej glinianki – obecnie zasypywana. Powierzchnia terenu objętego planem to 230,42 ha.

W ujęciu regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego¹ miasto Będzin, w tym analizowany obszar, znajduje się w prowincji Wyżyny Polskie, w podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), makroregionie Wyżyna Śląska (341.1), w obrębie mezoregionu Płaskowyż Katowicki (341.13).

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Głębokie podłoże geologiczne przedmiotowego obszaru tworzące Płaskowyż Katowicki zbudowane jest ze skał górnego karbonu. Na analizowanym terenie jest to pochodzący z piętra namuru kompleks iłowcowo-piaskowcowo-mułowcowy z pokładami węgla kamiennego, należący do tzw. górnośląskiej serii piaskowcowej C_n^1 . Tą platformę karbońską cechują silnie spękana tektonicznie i poprzysuwania pionowe wzdłuż uskoków. Wgłębną budowę geologiczną terenu objętego planem opisuje Mapa Geologiczna Polski ark. Kraków², aczkolwiek utwory karbońskie odsłaniają się też bezpośrednio na znacznych powierzchniach części centralnej i wschodniej obszaru. Wg Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski występują tu kolejno od południa ku północy następujące warstwy:

- warstwy porębskie – grodzieckie (łupki szare, piaskowce z sydereitami i węglem) - C_{npg} ,
- warstwy florowskie (łupki szare, piaskowce z sydereitami i węglem) - C_{nf} ,
- warstwy sarnowskie (piaskowce z sydereitami, łupki szare i węgiel) - C_{nsa} ,
- warstwy malinowskie (łupki szare, mułowce zielonawe, wkłady piaskowców) - $C_{wi+n}m$.

Utwory karbońskie występują w części wschodniej i centralnej obszaru, zaś w części zachodniej przykryte są one utworami czwartorzędowymi reprezentowanymi przez piaski i żwiry lodowcowe i wodnolodowcowe $g^{pż}Q_{p3}^3$ i gliny zwałowe ggQ_{p3} , a w dolinie Psarki osadami rzecznyymi w ogólności. Powierzchniowa budowa geologiczna jest silnie zmieniona na skutek wieloletniej zabudowy terenu, a w okresie przed II Wojną Światową także powierzchniową eksploatacją węgla kamiennego.

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Wody płynące i stojące

¹ Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa, 2001 r.;

² Kaziuk H., Lewandowski J., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Kraków, WG, Warszawa, 1980;

³ Biernat S., Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Wojkowice, PIG, Warszawa 1956 r.;

Jedynym ciekim, który przepływa przez analizowany teren, posiadającym własny hydronim, jest Psarka, lewostronny dopływ Przemszy. Wypływa ona w sąsiedniej gminie Psary w rejonie ul. Zwycięstwa, w odległości ok. 1,5 km na zachód od granic obszaru objętego mpzp. Na analizowanym terenie stanowi ona niewielki ciek o charakterze uregulowanego kanału lub większego rowu melioracyjnego. Dno jest tu utwardzone i wybetonowane, nie mniej w jego otoczeniu rozwijają się niewielkie fragmenty zbiorowisk łągowych. Poza Psarką na terenie objętym opracowaniem występuje jeszcze kilka niewielkich rowów melioracyjnych. Spośród zbiorników wód powierzchniowych można wskazać kilka małych oczek wodnych stanowiących element przydomowej zieleni.

Znajdujący się w części centralnej staw, pozostałość dawnej glinianki, jedyny większy zbiornik wód powierzchniowych w tej części miasta, jest obecnie zasypywany. Zbiornik ten, a właściwie jego pozostałość, znajduje się poza obszarem objętym mpzp.

Jednolite części wód powierzchniowych

Ciek Psarka został wydzielony jako JCWP nr PLRW2000521256 Psarka, cała centralna i zachodnia część obszaru znajduje się w obrębie jej zlewni. Wschodnia część wchodzi natomiast w skład JCWP nr PLRW2000821279 Przemsza od Zbiornika Przeczycy do ujścia Białej Przemszy.

Zagrożenie powodziowe

W granicach planu nie występują zagrożenia powodziowe, w tym obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Ujęcia wód powierzchniowych

Na przedmiotowym obszarze nie znajdują się ujęcia wód powierzchniowych ani ich strefy ochronne.

2.4 WODY PODZIEMNE

Regionalizacja hydrogeologiczna

Cały analizowany teren leży⁴ w zasięgu górnośląskiego regionu hydrogeologicznego **XVI**, podregionu katowickiego – **XVI2**, z głównym piętrem wodonośnym w utworach górnokarbońskich.

Użytkowe poziomy wodonośne

Według Mapy Hydrogeologicznej Polski ark. Wojkowice⁵ na analizowanym terenie w profilu hydrogeologicznym występuje karbońskie piętro wodonośne. W obrębie tego piętra wydzielono jednostkę hydrogeologiczną **9bC3II**. W jednostce tej stopień zagrożenia wód jest średni, a potencjalna wydajność studni wierconej wynosi 10 - 30 m³/h. Na całym analizowanym obszarze jakość wód jest średnia, wymagają one prostego uzdatniania.

Użytkowy poziom wodonośny karbonu górnego zbudowany jest z szeregu wodonośnych ławic piaskowców górnośląskiej serii piaskowcowej i serii paralicznej. Warstwy miąższości od 5 do 66 m są izolowane wkładkami nieprzepuszczalnych ilowców. Zwierciadło wody jest napięte, lokalnie swobodne na wychodniach i w granicach leja depresji. Zasilanie bezpośrednie opadami atmosferycznymi piaskowców następuje na obszarze ich wychodni, a poza wychodniami – wodami infiltracyjnymi z młodszych utworów wodonośnych czwartorzędu i triasu. Intensywność zasilania zależy od warunków przykrycia i przepuszczalności karbońskich poziomów wodonośnych. Podstawę drenażu poziomów karbońskich stanowiły do niedawna wyrobiska górnicze kopalń. Główny kierunek przepływu następuje ku ośrodkom drenażu. Ciśnienia piezometryczne wynoszą od 270 m n.p.m. w rejonie kontaktu z doliną Czarnej Przemszy do 290 m n.p.m. na obszarach wyniesionych (północna część miasta). Maksymalna wydajność studni zmienia się od 4,7 do 30,0 m³/h, przy depresjach odpowiednio 3,0

i 3,2 m. Wydajność maksymalna ujętych źródeł wynosi 7,5–7,9 m³/h. W ramach karbońskiego piętra

⁴ Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000 ark. Kraków, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa, 1980 r.

⁵ Wagner J., Chmura A., Siemiński A.; Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Wojkowice, PIG, Warszawa 1997 r.;

wodonośnego wydzielono jednostkę hydrogeologiczną 9bC3II. Potencjalna wydajność studni wierconej wynosi od 10 do 30 m³/h. Na całej powierzchni jednostki stopień zagrożenia wód jest określony jako średni, występuje słaba izolacja i obecność ognisk zanieczyszczeń. Pomimo zagrożenia jakość wód jest dobra i nie wymaga uzdatnienia. Jakość wody może być jednak nietrwała z uwagi na brak izolacji.

Tabela 1 Główne parametry jednostki hydrogeologicznej

Symbol jednostki hydrogeologicznej	Piętro wodonośne	Głębokość występowania	Mięższość [m]	Współczynnik filtracji [m/24h]	Przewodność warstwy wodonośnej [m ² /24h]	Moduł zasobów odnawialnych [m ³ /24h/km ²]	Moduł zasobów dyspozycyjnych [m ³ /24h/km ²]
9bC3II	C	>40	5 - 66	0,7 – 7,6	3 - 71	212	116

Główne zbiorniki wód podziemnych

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych⁶ oraz materiałów Państwowej Służby Hydrogeologicznej w podłożu przedmiotowego obszaru nie wydzielono Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, ani ich stref ochronnych.

Jednolite części wód podziemnych

W podziale na jednolite części wód podziemnych (JCWPd) cały analizowany teren znajduje się w obrębie JCWPd nr 112.

Ujęcia wód podziemnych

Na analizowanym obszarze nie znajdują się ujęcia wód podziemnych ani ich strefy ochronne.

2.5 KLIMAT I WARUNKI TOPOKLIMATYCZNE

Analizowany obszar miasta Będzina według regionalizacji rolniczo-klimatycznej Polski R. Gumińskiego (1948) zlokalizowany jest w dzielnicy częstochowsko-kieleckiej. W Będzinie średnia roczna temperatura w latach 1994 - 2003 wynosiła 8,9°C. Można uznać, że temperatury te kształtują się na dość wyrównanym poziomie, jedynie w 1996 r. średnia roczna temperatura wyniosła 7,1°C, a w pozostałych latach – powyżej 8°C i 9°C.⁷

Średnie miesięczne temperatury Będzina wykazują, że najcieplejszym miesiącem jest lipiec (19,3°C), zaś najchłodniejszymi – grudzień i styczeń (-1,2°C). Dla obszaru całej Polski również najcieplejszym miesiącem jest lipiec, a najzimniejszym styczeń. W analizowanej jednostce średnia liczba dni z przymrozkami to 112-130, liczba dni mroźnych – 20-40, a bardzo mroźnych – 2. Pierwsze przymrozki pojawiają się na przełomie września i października (przymrozki jesienne) i kończą pomiędzy kwietniem i majem (przymrozki wiosenne). Ponadto okres wegetacyjny (temperatura wyższa lub równa 5°C) na terenie Będzina trwa 210-220 dni, a maksymalna i minimalna temperatura powietrza

w omawianym 10-leciu kształtowała się następująco: najwyższe maksymalne temperatury przypadają na miesiące letnie (czerwiec, lipiec, sierpień) i wynosiły powyżej 30°C, natomiast najniższe temperatury minimalne odnotowano w grudniu i styczniu (poniżej -20°C).

Średnia wilgotność względna w Będzinie w latach 1994-2003 wynosiła 79%. Jej największa wartość przypada na miesiące zimowe, a najmniejsza – na letnie. Najwyższą średnią miesięczną wilgotność względną odnotowano w grudniu 89% a najniższą w maju (71%).

W Będzinie średnia roczna wartość zachmurzenia wynosi 5,7. Największe średnie roczne zachmurzenie przypadło na rok 2001 (wartość 6,0), zaś najmniejsze o wartości 5,4 odnotowano w latach 1994 i 2002. Największe średnie maksymalne zachmurzenia przypadają na miesiące zimowe (luty:

7,4 styczeń i grudzień 7,3), a najmniejsze – na miesiące letnie (lipiec: 3,2 i czerwiec: 3,7).

W przebiegu rocznym w Będzinie przeważają wiatry zachodnie (W), które stanowią 16% wszystkich wiatrów oraz wiatry południowo-wschodnie (SW) – 15%. W kontekście prędkości dominują wiatry słabe (>5 m/s), które stanowią 68%, następnie umiarkowane – (>5 - 10 m/s): 5%, najmniej, tj. zaledwie 1% to wiatry silne (<10 m/s), zaś cisze stanowią 26%.

⁶ Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;

⁷ Na podstawie: Waloryzacja przyrodnicza miasta Będzina, Aleko, 2004 r.

Opady atmosferyczne stanowią element klimatu, który podlega największej zmienności czasowej w przebiegu rocznym i wieloletnim oraz zmienności przestrzennej. O drugiej spośród ww. decydują warunki fizyczno-geograficzne, tj. głównie: rzeźba terenu, wysokość nad poziomem morza, wysokość względna, ekspozycja stoków i dolin. Szczególnie duże zróżnicowanie opadów atmosferycznych występuje na obszarach górskich, ponieważ stanowią przeszkodę dla przemieszczających się mas powietrza i frontów atmosferycznych.

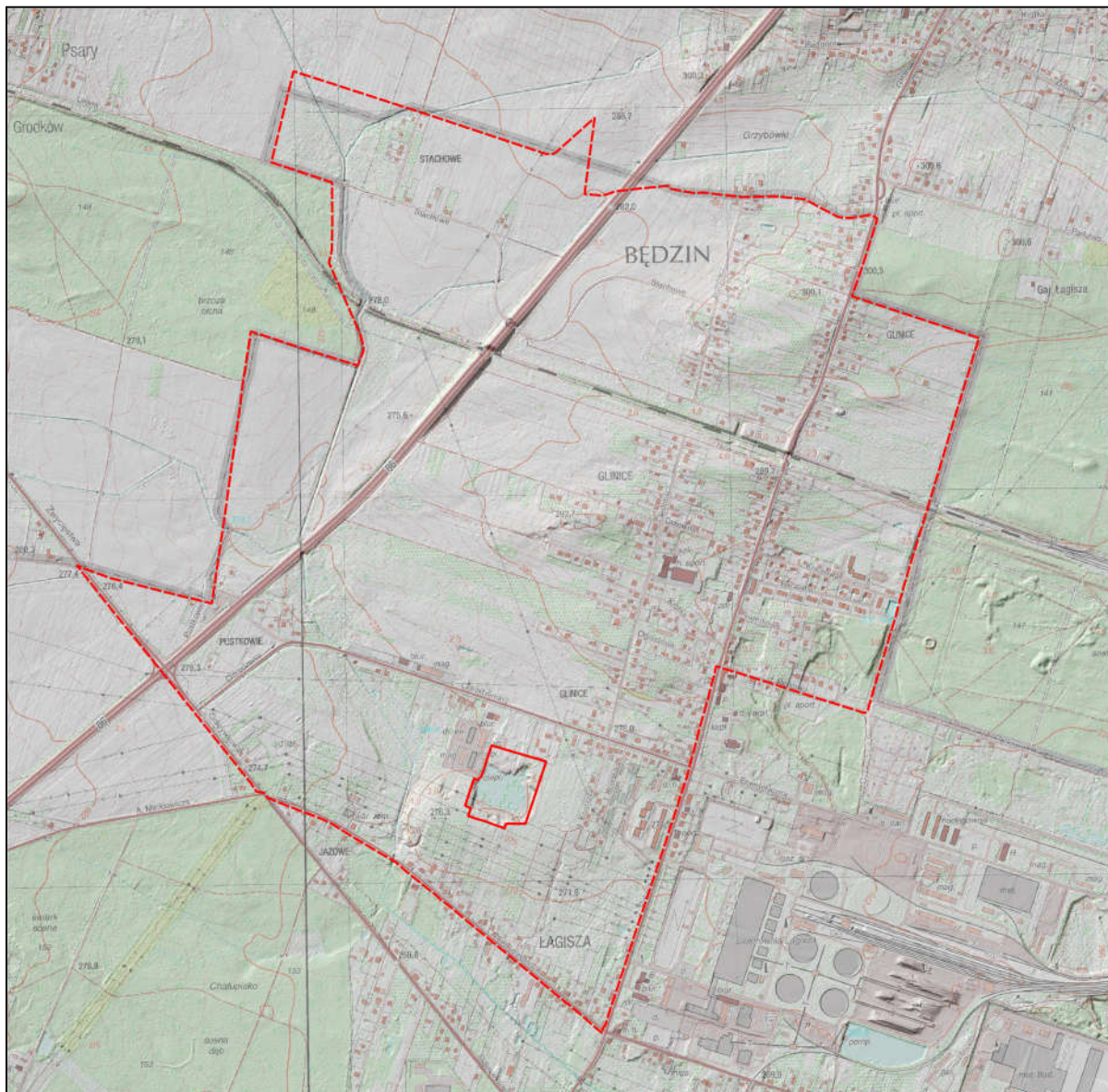
Będzin charakteryzuje się dużą ilością opadów. Średnia roczna suma opadów w latach 1994 - 2003 waha się od 609 do 962 mm. Ogólna liczba dni deszczowych w roku wynosi 165. Średnia roczna suma opadów na przestrzeni omawianego 10-lecia charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem. Najwyższy wynik odnotowano w 2001 r. – 962,3 mm, kiedy to na lipiec przypadło aż 181,7 mm. Najmniej opadów zarejestrowano w 2003 roku – 609,6 mm. W okresie występowania ujemnych temperatur powietrza opady atmosferyczne mają postać śniegu, powodując utworzenie się na powierzchni Ziemi pokrywy śnieżnej. Ze względu na swe właściwości fizyczne, odgrywa ona znaczącą rolę w bilansie cieplnym i stosunkach wilgotnościowych podłoża oraz przylegającej do niego warstwy powietrza atmosferycznego. Dużym zróżnicowaniem na przestrzeni omawianych lat cechowały się również średnie miesięczne oraz maksymalne i minimalne miesięczne sumy opadów. Najwyższe opady przypadają na miesiące letnie, najniższe na zimowe. Największą miesięczną sumę opadów odnotowano w lipcu 2000 r. (249 mm), natomiast najniższą w grudniu 1996 r. (zaledwie 8,4 mm).

W Będzinie ogólna liczba dni śniegowych i gradowych wynosi 50. Opady śniegu występują w okresie od połowy listopada do początków kwietnia. Szata śnieżna nie utrzymuje się jednak długo, gdyż znika wielokrotnie w ciągu całej zimy.

2.6 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE, OSIADANIA TERENU NA SKUTEK EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ

Ukształtowanie terenu

Analizowany teren położony jest w całości w obrębie stosunkowo płaskiej równiny wodnolodowcowej przechodzącej w części wschodniej w formę zdenudowanej wyżyny pagórkowatej. Z kolei od strony zachodniej zaznacza się nieznaczne wzniesienie, które kontynuuje się w kierunku zachodnim, już poza obszarem objętym mpzp jako wzgórze Dorotka i Parcina. W części południowo-zachodniej wyodrębnia się niezbyt głęboka, ale rozległa dolina Psarki. Rzędne terenu wynoszą: ok. 270 m n.p.m. na południowym wschodzie, 274 m n.p.m. na południowym zachodzie, 280 m n.p.m. na północnym zachodzie i ok. 300 m n.p.m. w części północno-wschodniej. W części północno-wschodniej zaznacza się wyraźniej wzniesienie pomiędzy ul. Jedności i ul. Pokoju. Spośród form antropogenicznych na analizowanym terenie można wskazać wykopy i nasypy dróg oraz linii kolejowej.

Rysunek 1 Ukształtowanie analizowanego terenu na podstawie Numerycznego Modelu Terenu (dotyczy zarówno części A, jak i B – wyłączonej z opracowania).

Zjawiska osuwiskowe

Na analizowanym obszarze nie stwierdzono występowania zjawisk osuwiskowych, ani występowania terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Osiadania terenu związane z działalnością górnictwem

W przeszłości na analizowanym terenie występowały szkody górnicze wynikające z eksploatacji złóż węgla kamiennego przez KWK „Grodziec” i „Paryż”. Wydobycie węgla kamiennego z wszystkich pokładów ustało ostatecznie w 1998 r., a więc ponad 20 lat temu. Jak wynika z materiałów Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach, wpływy eksploatacji górnictwa na terenie Będzina ujawniły się całkowicie, a górotwór został uspokojony. Obecnie w granicach obszaru opracowania nie występują szkody górnicze. Nie wskazywano również występowania terenów płytkiej eksploatacji, ani historycznych szybów górniczych.

2.7 GLEBY

Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą na analizowanym terenie występują gleby brunatne właściwe w części północnej, gleby mułowo-torfowe w części południowo-zachodniej oraz gleby pseudobielicowe w części południowo-wschodniej. Gleby brunatne właściwe oraz gleby mułowo-

torfowe zostały zaliczone do kompleksu użytków zielonych średnich, co ma związek z położeniem w dolinie Psarki.

Z kolei gleby pseudobielicowe zostały zakwalifikowane do kompleksu żyniego dobrego. Mapa ewidencyjna miasta Będzin wydziela na tym terenie głównie grunty orne klasy RIVa i RIVb, a na mniejszych powierzchniach, głównie w dolinie Psarki, wydzielono łąki i pastwiska klasy IV i V. Obecnie gleby na dużej części obszaru praktycznie w ogóle nie są wykorzystywane rolniczo, stanowią przeważnie przydomowe ogrody, trawniki, czasem nieużytki. Duża część terenów jest ugorowana i porasta rozległą roślinnością ruderalną. Większe powierzchnie upraw znajdują się w części północno-zachodniej, w sąsiedztwie drogi krajowej nr 86.

2.8 ZASOBY NATURALNE

W podłożu analizowanego obszaru występują trzy złoża węgla kamiennego, których eksploatacja została zakończona w latach 90-tych XX w:

- „Grodziec” (ID Midas 325) – udokumentowane w pokładach grupy 800;
- „Grodziec” (ID Midas 325) – udokumentowane w pokładach grupy 500 i 600;
- „Paryż” (ID Midas 336).

Granice złóż „Grodziec” (pokładów 500 i 600) pokrywają się częściowo z granicami złoża „Paryż”. W północnej części obszaru nie wydzielono złóż węgla kamiennego. Przedmiotowy obszar znajduje się poza zasięgiem aktualnych obszarów i terenów górniczych. Eksploatacja w tych złożach została zakończona w połowie lat 90-tych, a górotwór uległ uspokojeniu. Na niewielkiej części obszaru objętego mpzp znajduje się złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej „Łagisza 10” (ID Midas 2054). Złożo to prawdopodobnie było eksploatowane w przeszłości, czego pozostałością jest zasypywana obecnie glinianka, znajdująca się poza obszarem objętym mpzp.

2.9 PRZYRODA OŻYWIONA

Analizowany teren charakteryzuje pewne zróżnicowanie. Od strony wschodniej występują tu rozległe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz kilka osiedli zabudowy wielorodzinnej. W kierunku zachodnim zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna ulega stopniowemu rozproszaniu. W rejonie ul. Odrodzenia znajduje się kilka niewielkich zakładów produkcyjno-usługowych. W części zachodniej dominują tereny rolne, przy czym w części północno-zachodniej pozostają one w użytkowaniu rolniczym, zaś na pozostałym obszarze dominują grunty ugorowane, porastające roślinnością ruderalną, w tym również podrośtem krzewów i drzew. Dolina Psarki przedstawia zróżnicowane wartości przyrodnicze. Miejscami Psarka płynie przez tereny rolne, gdzie tylko wąski pas roślinności nadbrzeżnej oddziela jej koryto od gruntów ornych. Występują tu jednak miejsca, gdzie pas roślinności łąkowej (w tym drzew z gatunku wierzb czy olcha) jest szerszy. Dolina Psarki nie posiada zbyt dużej wartości przyrodniczej, ale ze względu na fakt, że położona jest pośród terenów mocno przekształconych, wskazywana była do objęcia ochroną. W bezpośrednim sąsiedztwie granic planu, w enklawie, która została wyłączona z opracowania, znajdował się jeszcze jeden obszar wskazywany do ochrony - teren stawu po dawnej glinianie. Obiekt ten niestety obecnie został zasypywany.

2.10 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIEŚNIA 2004 R.

Na analizowanym obszarze nie występują ustanowione formy ochrony przyrody, natomiast dolina Psarskiego Potoku wskazywana była do objęcia ochroną. Teren proponowanego użytku ekologicznego rozciąga się wzdłuż potoku Psarka od drogi Katowice - Warszawa aż do końca ulicy Odkrywkowej. Na obszarze tym dominują siedliska łąkowe, które zajmuje przede wszystkim łąg olchowo-jesionowy (złożony z olchy czarnej, jesionu, wiązu szypułkowego) oraz zbiorowiska szuwarowe i fragment torfowiska niskiego. Do najcenniejszych gatunków, które stwierdzono nad Psarką, należą: chronione kruszczyk błotny (populacja przy ul. Odkrywkowej liczyła w roku 2004 ponad 100 osobników), kukulka szerokolistna, mieczyk dachówkowaty i centuria pospolita oraz turzycza żółta, turzycza lisia, kozłek bżowy i czarcikęs łąkowy. Stwierdzono tu następujące łąkowe gatunki ptaków, m.in.: gąsiorka, gajówkę, pliszkę siwą, potrzosa, kapturkę, łozówkę i pokląskwę. Użytek ten pełni ważną rolę lokalnego korytarza ekologicznego. Teren zaproponowany został do

ochrony w „Waloryzacji przyrodniczej”, SUIKZP (przy czym w SUIKZP proponowano do ochrony jedynie niewielki fragment w rejonie zbiegu ul. Niepodległości i ul. Odkrywkowej) i Programie ochrony środowiska. Informacje o konieczności ochrony tego terenu pojawiają się w Przyrodzie Górnego Śląska⁸, a w 2010 r. złożony został do UM wniosek obywatelski⁹ o utworzenie użytku. Teren całkowicie spełnia wymagania ustawowe jako użytek ekologiczny, jednak jak do tej pory nie został objęty ochroną. W enklawie, która została wyłączona z terenu opracowania, znajdował się staw powstały w miejscu dawnej glinianki. Teren ten również był wskazywany do ochrony, co jednak się nie stało. Obecnie teren ten jest zasypywany i de facto przestał istnieć.

2.11 KRAJOBRAZ

Na analizowanym obszarze dominuje krajobraz podmiejskich dzielnic z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, a w części zachodniej - rolniczy. Miejscami występuje tu również krajobraz przemysłowy. Brak tu szczególnie ciekawych elementów krajobrazowych, natomiast występuje wiele elementów szpecących, jak m.in. rozległe powierzchnie ugorowanych gruntów rolnych, linie wysokiego napięcia licznie przechodzące przez analizowany teren z pobliskiej elektrowni, zabudowa mieszkaniowa jedno i wielorodzinna, która cechuje się brakiem jednolitej formy i dbałości o detale, pobliska bardzo ruchliwa droga krajowa nr 86 oraz powstające przy niej nowe obiekty usługowo-przemysłowe. Obiektem silnie rzutującym na krajobraz jest tu ogromny obiekt Elektrowni Łagisza. Tego typu budowle przemysłowe mogą być rozmaicie postrzegane przez odbiorców krajobrazu. Dla jednych będą ciekawym obiektem o monumentalnej architekturze industrialnej, dla innych zaś elementem całkowicie obcym w krajobrazie. Bez względu jednak na indywidualne preferencje, elektrownia swoją ogromną bryłą silnie oddziałuje na postrzeganie krajobrazu całej dzielnicy.

2.12 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na analizowanym obszarze nie występują żadne zabytki ujęte w rejestrze zabytków. Znajduje się natomiast siedem budynków ujętych w gminnej ewidencji zabytków, są to następujące obiekty:

- dom, ul. Niepodległości 66;
- dom, ul. Niepodległości 70;
- dom, ul. Pokoju 33;
- dom, ul. Pokoju 37;
- dom, ul. Pokoju 41;
- dom, ul. Ogrodowa 2;
- dom, ul. Pokoju 93.

Ochroną prawem miejscowym zostało również objęte miejsce pamięci - Pomnik ku czci poległym w czasie II wojny światowej w walce o wyzwolenie spod hitlerizmu.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Politykę przestrzenną dla obszaru objętego planem określały do tej pory:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Będzina w dzielnicy Łagisza, przyjęty uchwałą Nr XXVII/310/2004 Rady Miejskiej Będzina z dnia 27 września 2004 r.,
- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina dla terenów położonych w dzielnicach: Syberka, Grodziec, Łagisza, przyjęta uchwałą Nr XXXIX/311/97 Rady Miejskiej w Będzinie z dnia 24 listopada 1997 r.

Dla pozostałej części przedmiotowego obszaru brak jest planu. W takich okolicznościach proces zabudowywania terenów przebiega na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Instrument ten uznaje się za niedoskonały z punktu widzenia

⁸ Gawęda A., Krajewski Ł., Łąki storczykowe w Będzinie – Łagiszy [w] Przyroda Górnego Śląska nr 61/2010

⁹ Wniosek stowarzyszenia Aktywne Zagłębie z czerwca 2010 r.

zrównoważonej polityki przestrzennej, w związku z czym uchwalenie planu pozwoli na racjonalne gospodarowanie przestrzenią w oparciu o wymagania ładu przestrzennego na całym przedmiotowym obszarze.

Podsumowując, w przypadku braku realizacji ustaleń niniejszego planu obszary te również mogłyby zostać zabudowane, albo na podstawie obowiązujących mpzp, albo decyzji o warunkach zabudowy, więc stan środowiska nie uległby zmianie.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Na obszarze objętym mpzp nie zdiagnozowano problemów ochrony środowiska związanych z występowaniem obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, gdyż takowe nie występują. Wskazywano natomiast teren Psarki do objęcia ochroną jako użytek ekologiczny już w 2004 r. Brak objęcia tego terenu ochroną do dnia dzisiejszego można uznać za problem ochrony środowiska. Projekt planu pozostawia dolinę potoku wolną od zabudowy, co jest pozytywnym ustaleniem projektu mpzp, zabezpieczającym właściwie funkcjonowanie dolinki.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych, gdyż teren doliny Psarki pozostawia się wolny od zabudowy jako tereny ZNU oraz WS. Jednakże powstanie nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej niewątpliwie wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków. W celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom, projekt planu ustala następujące zasady dotyczące gospodarki wodno-ściekowej:

w zakresie zaopatrzenia w wodę:

- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej;
- dopuszczenie stosowania indywidualnych ujęć wody;

w zakresie odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych:

- odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej;
- dopuszczenie stosowania: przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych;
- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków powstałych na obszarze planu do rowów melioracyjnych oraz wprost do ziemi;
- nakaz uwzględnienia wymogów wynikających z ustanowienia Aglomeracji Będzin uchwałą Nr V/27/12/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 września 2016 r. w sprawie wyznaczenia Aglomeracji Będzin (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2016 r., poz. 4790);

w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych:

- w wypadku technicznych możliwości podłączenie działek i budynków do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej wybudowanej do ich obsługi lub retencjonowanie wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, z możliwością ich wtórnego wykorzystania;
- w wypadku braku technicznych możliwości podłączenia działek i budynków do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, poprzez: odprowadzanie ich w stanie niezanieczyszczonym do gruntu

lub retencjonowanie
z możliwością wtórnego wykorzystania.

Podsumowując – w związku z nowo wprowadzanymi funkcjami oraz ustalonym nakazem odprowadzania ścieków głównie systemem kanalizacji sanitarnej, nie przewiduje się zagrożenia względem wód powierzchniowych. W sąsiedztwie i częściowo na terenie objętym planem znajduje się już infrastruktura kanalizacyjna, co minimalizuje jakiekolwiek zagrożenie.

5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

Na analizowanym obszarze występują użytkowe poziomy wodonośne w utworach karbońskich, a ewentualna nowa zabudowa może mieć na nie wpływ. Dla ochrony wód podziemnych ważne będą przedstawione już powyżej zapisy dotyczące odprowadzania ścieków. W związku z zapisami planu oraz jego charakterem, nie przewiduje się zagrożenia względem tego elementu środowiska.

5.3 WPŁYW NA KLIMAT

W szerszej skali realizacja ustaleń planu nie będzie miała wpływu na klimat, jednakże zmianie z pewnością ulegnie mikroklimat obszarów, na których będzie powstawała nowa zabudowa. Zabudowanie terenów wpłynie na zwiększenie szorstkości powierzchni ziemi, a co za tym idzie – na zmniejszenie warunków przewietrzania. W miejscach, gdzie powstanie nowa zabudowa, a więc głównie w części południowo-zachodniej, nastąpi znacząca zmiana topoklimatu. Na terenach, gdzie proponuje się zabudowę mieszkaniową jednorodzinną zagrożenie może stanowić niska emisja. W celu przeciwdziałania temu negatywnemu zjawisku projekt planu ustala indywidualne i zbiorowe zaopatrzenie w energię cieplną. Niezależnie od ww. zapisów zabudowa terenów objętych planem w szerszej perspektywie może przyczynić się do pogarszania stanu jakości powietrza ze względu na niską emisję. W ostatnim czasie podjęto działania zmierzające do ograniczenia tego zjawiska (uchwała antysmogowa), zatem stopniowo powinno ono ustępować.

5.4 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Budowa nowych obiektów o charakterze mieszkaniowym lub usługowym może nieznacznie wpłynąć na przekształcenie powierzchni terenu, nie będzie ona jednak miała charakteru znaczących przekształceń. Projekt planu nie przewiduje realizacji wielkoskalowych przedsięwzięć, takich jak drogi wysokich klas, składowiska odpadów, odkrywkowe kopalnie czy inne obiekty, których budowa związana jest z przemieszczaniem znaczącej ilości mas ziemnych. Zmiany powierzchni ziemi należy uznać

za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji, jednocześnie jednak nie powodujące znaczących przekształceń morfologii terenu.

5.5 WPŁYW NA GLEBY

Przy powstaniu planowanej zabudowy istniejące tu gleby w większości ulegną zniszczeniu. Dominujący odsetek terenów, które obecnie nie są zabudowane i zmieniają zagospodarowanie na skutek realizacji planu, to grunty rolnicze, często nadal pozostające w użytkowaniu. W wyniku skonsumowania ustaleń planu na analizowanym terenie rolnictwo w dużej mierze przestanie funkcjonować, a gleby zostaną zdegradowane i przekształcone. Należy podkreślić, że posiadają one stosunkowo niewielkie arealy i nie stanowią dużych, zwartych kompleksów rolniczych, a często są również ugorowane i porastają roślinnością ruderalną. Większe powierzchnie rolne w północno-zachodniej części obszaru pozostawiono w stanie obecnym. W świetle obowiązującego prawa, zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1161

ze zm.), przekształcenie gleb klasy I-III na cele nierolnicze (poza obszarami miast) oraz gruntów leśnych na cele nieleśne w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wymaga zgody odpowiedniego organu. Na analizowanym obszarze występują niewielkie fragmenty gleb klas I-III, jednak ze względu na położenie w obrębie administracyjnym miasta nie ma potrzeby uzyskiwania stosownej zgody. Grunty leśne nie występują.

5.6 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE

W głębokim podłożu analizowanego obszaru występują udokumentowane złoża węgla kamiennego, które nie podlegają dalszej eksploatacji. Prace na tym terenie zostały zakończone w połowie lat 90-tych XX w. Złoża zostały wskazane w projekcie planu celem ich ujawnienia, nie przewiduje się jednak, aby w dającej się przewidzieć przyszłości miały zostać poddane eksploatacji. Podobnie nie wydaje się, by podjęto jeszcze kiedykolwiek wydobyć częściowo już wyeksploatowanego złoża surowców ilastych. Złoże zostało ujawnione w projekcie planu, a jego obszar pozostawia się wolny od zabudowy jako tereny ZNU – zieleni nieurządzonej.

5.7 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ

Projekt planu przeznacza przedmiotowy obszar pod szereg funkcji, w tym głównie mieszkaniową jednorodzinną oraz usługową w różnych konfiguracjach. Pozostałe tereny przeznaczone pod zabudowę, w tym mieszkaniową wielorodzinną, usługi publiczne, produkcję ogrodniczą, obiekty produkcyjne, składy i magazyny to utrwalenie stanu obecnego. Nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, w tym z równoważną lub towarzyszącą funkcją usługową rozwijana jest na zasadzie uzupełnienia i kontynuacji istniejącego zainwestowania głównie w części centralnej i wschodniej obszaru. Funkcja stricte usługowa wyznaczona została w południowo-zachodniej części w sąsiedztwie drogi krajowej nr 86. Spośród dróg wskazuje się nowe drogi klasy lokalnej, dojazdowej i drogi wewnętrzne, stanowią one zwykle przedłużenie istniejących dróg, prowadzą po drogach gruntowych oraz po rolniczych nieużytkach. Drogi zostały zaplanowane w celu obsługi nowego rozległego programu urbanizacyjnego.

Na obszarze przewidzianym do urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a ustalenia mpzp nie przyczynią się do znaczącego pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Dolinę Psarki pozostawiono wolną od zabudowy, co będzie stanowiło przeciwwagę dla procesów urbanizacyjnych.

5.8 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.

Na analizowanym obszarze nie występują ustanowione formy ochrony przyrody. W części południowo-zachodniej wskazywano do objęcia ochroną jako użytek ekologiczny dolinę Psarki. Teren ten oznaczono w projekcie planu jako teren ZNU – zieleni nieurządzonej oraz pozostawiono wolny od zabudowy. Jest to bardzo pozytywne ustalenie planu, które będzie chroniło przyrodę tej części miasta Będzina.

5.9 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

W przypadku realizacji planu w zakresie terenów wskazywanych do zabudowy istniejący nadal miejscami krajobraz rolniczy ulegnie przekształceniu w kierunku krajobrazu podmiejskich dzielnic z zabudową jednorodzinną. Zjawisko to będzie dotyczyło zwłaszcza części centralnej obszaru. W części południowo-zachodniej i zachodniej powstaną obiekty usługowe, więc wprowadzony tu zostanie krajobraz o charakterze przemysłowym. W zapisach projektu planu znalazły się wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego, które powinny zabezpieczyć właściwe kształtowanie się krajobrazu, jednak niewątpliwie należy uznać, że ulegnie on dużej zmianie. Istotnym elementem planu jest pozostawienie doliny Psarki w stanie dotychczasowym – w miejscach tych nie nastąpi zmiana krajobrazu, co będzie stanowiło przeciwwagę dla procesów urbanizacyjnych, które pojawiają się w pozostałej części obszaru.

5.10 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na przedmiotowym obszarze znajdują się obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków oraz miejsce pamięci - Pomnik ku czci poległym w czasie II wojny światowej – w walce o wyzwolenie spod hitleryzmu, dla których projekt planu wprowadza szczegółowe zasady ochrony. Nie przewiduje się zatem zagrożenia względem zabytków i obiektów o wartościach kulturowych.

5.11 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.11.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które w sposób znaczący mogłyby wpłynąć na potencjalne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. W projekcie planu wprowadza się większe tereny zabudowy usługowej, a obiekty tego typu zwykle nie generują zanieczyszczeń. Jednak o ile niebezpieczeństwo ze strony obiektów usługowych jest niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska, dodatkowo objęte są bieżącym system monitoringu, kontroli oraz pozwoleń, o tyle pewne zagrożenie może stanowić rozrost terenów o funkcji mieszkaniowej (MN), która ciągle jest głównym sprawcą zanieczyszczeń w formie tzw. „niskiej emisji”. W celu przeciwdziałania omówionemu powyżej zjawisku projekt planu nakazuje:

- indywidualne i zbiorowe zaopatrzenie w energię ciepłą;
- nakaz uwzględnienia Uchwały Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r., w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017 r., poz. 2624).

Ustalono również nakaz utrzymania standardów emisyjnych przez nowe obiekty budowlane, zgodnie z przepisami odrębnymi. Od 1 września 2017 r. na terenie województwa śląskiego obowiązuje tzw. uchwała antysmogowa¹⁰, dzięki której również i w gospodarstwach domowych nastąpi ograniczenie możliwości lokalizowania źródeł ciepła wykorzystujących najgorsze jakościowo paliwa. W związku z ustaleniami uchwały antysmogowej nie przewiduje się znaczącego wzrostu zanieczyszczeń powietrza. Istotne jest również pozostawienie terenów doliny Psarki wolnej od zabudowy, będą one stanowiły naturalne korytarze przewietrzania. Zaproponowane w projekcie planu nowe drogi klasy lokalnej, dojazdowej oraz drogi wewnętrzne, ze względu na swoje niewielkie rozmiary oraz planowaną funkcję (obsługa nowych terenów mieszkaniowych i usługowych) również nie będą powodowały znaczących przekroczeń jakości powietrza, gdyż zwykle drogi tego typu nie prowadzą dużego ruchu, w tym ruchu samochodów ciężarowych.

Należy podkreślić, że zgodnie z obowiązującymi przepisami – bez względu na formę powstawania zanieczyszczeń, to na przedsiębiorcach lub inwestorach spoczywał będzie obowiązek ograniczenia tego negatywnego oddziaływania.

5.11.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112). Prowadzenie działalności na jakichkolwiek terenach (usługowych lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W ust. 2 tego artykułu pojawia się nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Na analizowanym terenie projekt planu nie wprowadza obiektów, które mogą mieć znaczący potencjalny wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego, jak np. rozległe tereny przemysłowe w pobliżu obszarów chronionych akustycznie. Jednak niewątpliwie wprowadzenie urbanizacji na nieużytkowane dotychczas tereny może spowodować pogorszenie jakości klimatu akustycznego, choć nie będzie to oddziaływanie o charakterze znaczącym.

Po wprowadzeniu zabudowy mieszkaniowej czy usługowej poszczególne tereny „wypełnią się” odgłosami życia codziennego, takimi jak np. ruch samochodów, rozmowy, śmiech, koszenie

¹⁰Uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

trawników, szczekanie psów. Wszystkie te elementy spowodują, że jakość klimatu akustycznego niewątpliwie ulegnie pogorszeniu, czego osoby wybierające to miejsce dla przyszłego zamieszkania powinny być świadome. Zaproponowane w projekcie planu nowe drogi klasy lokalnej, dojazdowej oraz drogi wewnętrzne, ze względu na swoje niewielkie rozmiary oraz planowaną funkcję (obsługa nowych terenów mieszkaniowych i usługowych) również nie będą powodowały znaczących przekroczeń jakości klimatu akustycznego, gdyż zwykle drogi tego typu nie prowadzą dużego ruchu.

Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem, jakość klimatu akustycznego, za wyjątkiem dróg, nie może przekroczyć ustalonych standardów, w związku z czym w razie wystąpienia jakichkolwiek przekroczeń właściciel terenu będzie zobowiązany do ograniczenia uciążliwości. W projekcie planu, zgodnie z art. 114 ust. 1 Prawa Ochrony Środowiska wskazano, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1.

W przypadku wystąpienia negatywnych oddziaływań inwestor będzie musiał każdorazowo wprowadzić odpowiednie zabezpieczenia. Do rodzajów zabezpieczeń należy np.: prowadzenie prac wyłącznie w określonych godzinach (np. poza godzinami nocnymi), zastosowanie ekranów akustycznych, prowadzenie prac w pomieszczeniach, czy odpowiednia lokalizacja emitorów hałasu. W przypadku zanieczyszczeń powietrza do rodzajów zabezpieczeń można zaliczyć np.: montaż właściwych, zgodnych z obowiązującymi normami urządzeń, montaż odciągów spalin oraz odpowiednią lokalizację emitorów. W związku charakterem poszczególnych terenów oraz z ewentualną możliwością wprowadzenia zabezpieczeń, nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na analizowanych obszarach.

5.11.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Projekt planu nie przewiduje odrębnych zapisów z zakresu możliwości lokalizowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemem kontroli, będącymi poza kompetencjami planu miejscowego. Powyższe założenie jest zgodne z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2410 ze zm.). Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, które w konsekwencji uniemożliwią rozwoju telefonii komórkowej.

Ponadnormatywne oddziaływania elektromagnetyczne mogą być również związane z występowaniem linii elektroenergetycznych. Dla zabezpieczenia ludności przed negatywnym oddziaływaniem wyznaczono w projekcie mpzp pasy technologiczne od napowietrznych linii elektroenergetycznych:

a) wysokiego napięcia:

- 400 kV, po 35 m z każdej strony od osi linii, mierząc poziomo i prostopadłe do osi;
- 220 kV, po 25 m z każdej strony od osi linii, mierząc poziomo i prostopadłe do osi;
- 110 kV, po 20 m z każdej strony od osi linii, mierząc poziomo i prostopadłe do osi;

b) średniego napięcia – po 7,5 m z każdej strony od osi linii, mierząc poziomo i prostopadłe do osi;

c) w ich zasięgu ustala się:

- nakaz ich uwzględnienia w wypadku zagospodarowywania działek, lokalizowania nowej zabudowy oraz prowadzenia robót budowlanych przy zabudowie istniejącej;
- zagospodarowywanie działek w sposób umożliwiający dostęp do stanowisk słupowych.

Powyższe ustalenie wpłynie pozytywnie na ochronę ludności przed ponadnormatywnymi oddziaływaniami elektromagnetycznymi, zwłaszcza, że przez teren objęty mpzp przebiega szereg linii prowadzących energię elektryczną z Elektrowni Łagisza.

5.11.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Na skutek realizacji nowej zabudowy ilość powstających odpadów niewątpliwie wzrośnie, jednak przyrost ten nie będzie znaczący. Dodatkowo będą one zagospodarowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów

oraz systemem kontroli, stojącymi poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują: ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach oraz ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jak również odpowiednie uchwały Rady Miasta. Nie ma zatem potrzeby, ani delegacji ustawowej do regulowania tego zagadnienia ustaleniami miejscowego planu, które wykładają, by kwestie te rozwiązywane były zgodnie ze stosownymi aktami prawnymi z zakresu gospodarki odpadami.

5.11.5 TERENY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

Na analizowanym obszarze nie występują zjawiska powodziowe, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk.

5.11.6 ZAGROŻENIE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI

W granicach planu nie występują zjawiska osuwiskowe, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu ze względu na swoją skalę, wprowadzone funkcje oraz odległość od granic Rzeczypospolitej Polskiej, nie będzie potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przewidziano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. W szczególności zaproponowano:

w zakresie zaopatrzenia w wodę:

- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej;
- dopuszczenie stosowania indywidualnych ujęć wody;

w zakresie odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych:

- odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej;
- dopuszczenie stosowania: przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych;
- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków powstałych na obszarze planu do rowów melioracyjnych oraz wprost do ziemi;
- nakaz uwzględnienia wymogów wynikających z ustanowienia Aglomeracji Będzin uchwałą Nr V/27/12/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 września 2016 r. w sprawie wyznaczenia Aglomeracji Będzin (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2016 r., poz. 4790);

w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych:

- w wypadku technicznych możliwości podłączenie działek i budynków do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej wybudowanej do ich obsługi lub retencjonowanie wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, z możliwością ich wtórnego wykorzystania;
- w wypadku braku technicznych możliwości podłączenia działek i budynków do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, poprzez: odprowadzanie ich w stanie niezanieczyszczonym do gruntu lub retencjonowanie z możliwością wtórnego wykorzystania;

w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną:

- realizację zasilania w wysokie napięcie:
 - istniejącymi liniami napowietrznymi;
 - kablami ziemnymi;
- realizację zasilania w średnie napięcie liniami napowietrznymi lub kablami ziemnymi;
- realizację zasilania w niskie napięcie kablami ziemnymi;

w zakresie zaopatrzenia w gaz:

- zaopatrzenie w gaz z sieci gazowej,
- dopuszczenie stosowania indywidualnych zbiorników z gazem płynnym;

w zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą:

- indywidualne i zbiorowe zaopatrzenie w energię ciepłą;
- nakaz uwzględnienia Uchwały Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r., w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017 r., poz. 2624);

w zakresie gospodarki odpadami ustala się:

- gospodarowanie odpadami zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 797 z późn. zm.), ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 2010 z późn. zm.).

w pozostałym zakresie:

- zakazano lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnych z aktami wykonawczymi do ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, za wyjątkiem: inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej i dróg niebędących celem publicznym oraz inwestycji celu publicznego;
- zakazano lokalizowania zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) oraz zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR);
- ustalono szczegółowe zapisy dotyczące zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów;
- uwzględniono występowanie złóż węgla kamiennego oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej;
- uwzględniono występowanie obiektów zabytkowych;
- wskazano dolinę Psarki jako wolną od zabudowy.

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej, której zakres może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 Prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska, w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływanie.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Tak na terenach objętych planem, jak i w ich pobliżu nie występują obszary Natura 2000, a przedmiotowy projekt nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na ich cele, przedmiot ochrony i integralność, stąd nie zachodzi konieczność rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy (w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu).

Do metod analizy skutków realizacji postanowień planistycznych generalnie należeć może:

- prowadzenie rejestru miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, rejestrowanie wniosków o ich sporządzenie lub zmianę i gromadzenie materiałów z nimi związanych,
- ocena zgodności wydanych decyzji i pozwoleń budowlanych z mpzp,
- ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych,
- oceny rozwoju gospodarczego (np. przedsiębiorczości, rozwoju budownictwa, powierzchni urządzonych terenów zieleni).

Zgodnie z art. 25 ustawy *Prawo ochrony środowiska* oraz w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, wpływ ustaleń projektu tego planu na środowisko przyrodnicze w zakresie: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych, dotrzymywania standardów jakości środowiska, obszarach występowania przekroczeń, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian – kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane będą corocznie w Raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji. Źródłami danych w tym zakresie mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia) czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto w zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są: jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz inne jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów tej dziedziny (np. IMGW, RZGW).

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przystąpiono na podstawie uchwały Nr LV/475/2018 Rady Miejskiej Będzina z dnia 26 września 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina dla terenu położonego w dzielnicy Łagisza przy ulicy Odkrywkowej, Niepodległości, Pokoju, Parkowej oraz granicą z Gminą Psary. Z obszaru objętego opracowaniem wyłączony zostały:

- niewielki obszar w rejonie pomiędzy ul. Odrodzenia i ul. Niepodległości, gdzie znajduje się niewielki staw, pozostałość dawnej glinianki (obecnie zasypywana);
- obszar po zachodniej stronie drogi krajowej nr 86 - organ sporządzający plan po rozstrzygnięciu uwag i analizie bieżących i przyszłych potrzeb stwierdził, że obszar ten wymaga gruntowego przewartościowania, co należy poprzedzić zmianą studium.

Dla tych obszarów plan będzie sporządzony i uchwalony w kolejnym etapie.

Celem planu jest stworzenie kontekstu prawnego do rozwoju nowej zabudowy, w tym mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej, w oparciu o racjonalne rozwiązania komunikacyjne, chroniąc jednocześnie tereny o charakterze rolniczym oraz przyrodniczym, nie przewidziane do urbanizacji.

Projekt planu przeznacza przedmiotowy obszar pod szereg funkcji, w tym głównie mieszkaniową jednorodziną oraz usługową w różnych konfiguracjach. Pozostałe tereny przeznaczone pod zabudowę, w tym mieszkaniową wielorodziną, usługi publiczne, produkcję ogrodnictwa, obiekty produkcyjne, składy i magazyny to utrwalenie stanu obecnego. Nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, w tym z równoważną lub towarzyszącą funkcją usługową rozwijana jest na zasadzie uzupełnienia i kontynuacji istniejącego zainwestowania, głównie w centralnej i wschodniej w części obszaru. Funkcja stricte usługowa wyznaczona została w południowo-zachodniej części w sąsiedztwie drogi krajowej nr 86. Spośród dróg wskazuje się nowe drogi klasy lokalnej, dojazdowej i drogi wewnętrzne. Stanowią one zwykle przedłużenie istniejących dróg, prowadzą po drogach gruntowych oraz po rolniczych nieużytkach. Drogi zostały zaplanowane w celu obsługi nowego rozległego programu urbanizacyjnego.

Na obszarze przewidzianym do urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a ustalenia mpzp nie przyczynią się do znaczącego pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Dolinę Psarki pozostawiono wolną od zabudowy, co będzie stanowiło przeciwwagę dla procesów urbanizacyjnych.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń miejscowego planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona sporządzona zgodnie z obowiązującym przepisami.

Pod względem administracyjnym analizowany obszar zlokalizowany jest w województwie śląskim, w mieście Będzin, w północno-zachodniej części dzielnicy Łagisza. Granicę terenu stanowi: od południa - ul. Niepodległości, ul. Odkrywkowa i ul. Zwycięstwa, od wschodu - ul. Pokoju i ul. Parkowa oraz granica lasu, od północy - częściowo ul. Graniczna, a dalej przebiega ona nieregularnie i pokrywa się z granicą gminy Psary, od zachodu – droga krajowa nr 86. Z obszaru objętego opracowaniem wyłączony został niewielki fragment o powierzchni ok. 2,9 ha w rejonie pomiędzy ul. Odrodzenia i ul. Niepodległości, w miejscu tym znajduje się niewielki staw, pozostałość dawnej glinianki, obecnie zasypywana. Powierzchnia terenu objętego planem to ok. 230,42 ha. W budowie geologicznej analizowanego terenu udział biorą osady czwartorzędowe, zalegające na starszych utworach karbońskich. Jedynym ciekim, który przepływa przez analizowany teren, posiadającym własny hydronim, jest Psarka, lewostronny dopływ Przemszy. Poza Psarką występuje jeszcze tylko kilka niewielkich rowów melioracyjnych. Spośród zbiorników wód powierzchniowych znajduje się tu jedynie kilka niewielkich oczek wodnych stanowiących element przydomowej zieleni. Zlokalizowany w części centralnej staw, pozostałość dawnej glinianki, jedyny większy zbiornik wód powierzchniowych w tej części miasta, jest obecnie zasypywany. Zbiornik ten, a właściwie jego pozostałość, znajduje się poza obszarem objętym mpzp. W granicach opracowania występują głównie

użytkowe poziomy wodonośne w utworach karbońskich. Analizowany teren położony jest w całości w obrębie stosunkowo płaskiej równiny wodnolodowcowej przechodzącej w części wschodniej w formę zdenudowanej wyżyny pagórkowatej. Z kolei od strony zachodniej zaznacza się nieznaczne wzniesienie, które kontynuuje się w kierunku zachodnim, już poza obszarem objętym mpzp jako wzgórze Dorotka i Parcina. W części południowo-zachodniej wyodrębnia się niezbyt głęboka, ale rozległa dolina Psarki. Rzędne terenu wynoszą: ok. 270 m n.p.m. na południowym wschodzie, 274 m n.p.m. na południowym zachodzie, 280 m n.p.m. na północnym zachodzie i ok. 300 m n.p.m. w części północno-wschodniej i tutaj zaznacza się wyraźniej wzniesienie pomiędzy ul. Jedności i ul. Pokoju. Spośród form antropogenicznych wyróżnia się wkopy i nasypy dróg oraz linii kolejowej. W głębokim podłożu przedmiotowego terenu znajdują się złoża węgla kamiennego, w przeszłości trwała tu eksploatacja, jednak obszary i tereny górnicze zostały zniesione w połowie lat 90-tych XX w. Na niewielkiej części obszaru znajduje się złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej „Łagisza 10” (ID Midas 2054). Złożo to prawdopodobnie było eksploatowane w przeszłości, czego pozostałością jest zasypywana obecnie glinianka, znajdująca się poza obszarem objętym mpzp. Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą występują gleby brunatne właściwe w części północnej, gleby mułowo-torfowe w części południowo-zachodniej oraz gleby pseudobielicowe w części południowo-wschodniej. Gleby brunatne właściwe oraz gleby mułowo-torfowe zostały zaliczone do kompleksu użytków zielonych średnich, co ma związek z położeniem w dolinie Psarki. Z kolei gleby pseudobielicowe zostały zaliczone do kompleksu żyniego dobrego. Mapa ewidencyjna miasta Będzina wydziela na tym terenie głównie grunty orne klasy RIVa i RIVb, a na mniejszych powierzchniach, głównie w dolinie Psarki, wydzielono łąki i pastwiska klasy IV i V. Obecnie gleby na dużej części obszaru praktycznie w ogóle nie są wykorzystywane rolniczo, stanowią przeważnie przydomowe ogrody, trawniki, czasem nieużytki. Duża część terenów jest ugorowana i porasta rozległą roślinnością ruderalną. Większe powierzchnie upraw znajdują się w części północno-zachodniej, w sąsiedztwie drogi krajowej nr 86. Analizowany teren charakteryzuje pewne zróżnicowanie. Od strony wschodniej występują tu rozległe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz kilka osiedli zabudowy wielorodzinnej. W kierunku zachodnim zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna ulega stopniowemu rozproszeniu. W rejonie ul. Odrodzenia znajduje się kilka niewielkich zakładów produkcyjno-usługowych. W części zachodniej dominują tereny rolne, przy czym w części północno-zachodniej pozostają one w użytkowaniu rolniczym, zaś na pozostałym obszarze dominują grunty ugorowane porastające roślinnością ruderalną, w tym również podrostem krzewów i drzew. Dolina Psarki przedstawia zróżnicowane wartości przyrodnicze. Miejscami Psarka płynie przez tereny rolnicze, gdzie tylko wąski pas roślinności nadbrzeżnej oddziela jej koryto od gruntów orných. Występują tu jednak miejsca, gdzie pas roślinności łąkowej (w tym drzew z gatunku wierzba czy olcha) jest szerszy. Dolina Psarki nie posiada zbyt dużej wartości przyrodniczej, ale ze względu na fakt, że położona jest pośród terenów mocno przekształconych, wskazywana była do objęcia ochroną. Na analizowanym terenie znajdował się jeszcze jeden obszar wskazywany do ochrony, teren stawu po dawnej gliniance. Obiekt ten niestety obecnie został zasypany, znajduje się jednak w enklawie, która została wyłączona z opracowania. Na analizowanym obszarze nie występują ustanowione formy ochrony przyrody, natomiast dolina Psarskiego Potoku wskazywana była do objęcia ochroną. Na analizowanym obszarze dominuje krajobraz podmiejskich dzielnic z zabudową mieszkaniową jednorodziną, a w części zachodniej krajobraz rolniczy. Miejscami występuje tu również krajobraz przemysłowy. Brak tu szczególnie ciekawych elementów, natomiast występuje wiele elementów szpecących, jak m.in. rozległe powierzchnie ugorowanych gruntów rolnych, linie wysokiego napięcia licznie przechodzące przez analizowany teren z pobliskiej elektrowni, zabudowa mieszkaniowa jedno i wielorodzinna, która cechuje się brakiem jednolitej formy i dbałości o detale, pobliska bardzo ruchliwa droga krajowa nr 86 oraz powstające przy niej nowe obiekty usługowo-przemysłowe. Na analizowanym obszarze nie występują żadne zabytki ujęte w rejestrze zabytków, znajduje się natomiast siedem budynków ujętych w gminnej ewidencji zabytków oraz pomnik – miejsce pamięci.

Nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na środowisko, gdyż projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby je powodować. Zmianie przeznaczenia ulegną powierzchnie pokryte roślinnością przeważnie o charakterze ugorowanych gruntów rolnych, tereny wskazane do urbanizacji nie wkraczają jednak na obszary cenne przyrodniczo. W szczególności nie przewiduje

się znaczącego wpływu na wody powierzchniowe, podziemne, klimat, powierzchnię ziemi, przyrodę ożywioną, zabytki, krajobraz oraz na zdrowie i jakość życia mieszkańców, choć należy zaznaczyć, że na terenach poddanych urbanizacji pogorszeniu może ulec jakość klimatu akustycznego oraz powietrza, choć nie przewiduje się by było to oddziaływanie znaczące. Projekt ustala przeznaczenia terenów oraz zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, a także parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu w sposób przeważnie sankcjonujący istniejący stan zagospodarowania oraz harmonizujący ze stanem faktycznym zarówno samego obszaru planu, jak i jego sąsiedztwa, zgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi i funkcjonalnymi, a także z uwzględnieniem wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz wniosków mieszkańców. Na obszarze przewidzianym do urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a ustalenia mpzp nie przyczynią się do znaczącego pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Dolinę Psarki pozostawiono wolną od zabudowy, co będzie stanowiło przeciwwagę dla procesów urbanizacyjnych. Zaproponowane w projekcie planu nowe drogi klasy lokalnej, dojazdowej oraz drogi wewnętrzne, ze względu na swoje niewielkie rozmiary oraz planowaną funkcję (obsługa nowych terenów mieszkaniowych i usługowych) również nie będą powodowały znaczących przekroczeń jakości klimatu akustycznego, gdyż zwykle drogi tego typu nie prowadzą dużego ruchu.

Analizowany plan nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Przedmiotowy plan nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

11. LITERATURA

- Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1: 50000, ark. Katowice, Gugik, Warszawa 2001;
- Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Sozologiczna Polski w skali 1: 50000, ark. Katowice, Gugik, Warszawa 1995;
- Atlas geologiczno-inżynierski aglomeracji katowickiej, PIG, Warszawa 2005;
- Biernat S. Kryowska M., Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Katowice, PIG, Warszawa 1956 r.;
- Biernat S., Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Wojkowice, PIG, Warszawa 1956 r.;
- Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce według stanu na dzień 31.12.2018 r., PIG, Warszawa;
- Bojakowska I. i inni., Mapa Geośrodowiskowa Polski, ark. Katowice, PIG, Warszawa 2004;
- Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;
- Gumiński R., Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce, Przegląd meteorologiczny i hydrologiczny, Warszawa 1948;
- www.gus.pl - strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego;
- Jóźwiak A., Kowalczevska G., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Kraków, WG, Warszawa 1984;
- Kaczorowski Z., Wagner J., Wody podziemne miast Polski – Będzin, PIG, Warszawa 2009;
- Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 1998;
- Kaziuk H., Lewandowski J., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Kraków, WG, Warszawa 1980;
- Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa 1995;
- Państwowa Służba Hydrogeologiczna – strona internetowa PIG, <http://www.psh.gov.pl> ;
- Parusel. J [red], Korytarze ekologiczne w województwie śląskim, CPDGŚ, Katowice 2007;
- Rejestr form ochrony przyrody województwa śląskiego – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Katowice 2009;
- Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;
- Wagner J., Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Katowice, PIG, Warszawa 1997 r.;
- Wagner J., Chmura A., Siemiński A.; Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Wojkowice, PIG, Warszawa 1997 r.;
- Waloryzacja przyrodnicza miasta Będzin, Aleko, Katowice, 2004 r.

12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1 Ul. Niepodległości, południowa część obszaru.

Fot. 2 Ciek Psarka widziany z ul. Niepodległości.

Fot. 3 Nieużytki ruderalne pod liniami wysokiego napięcia w rejonie ul. Odrodzenia.

Fot. 4 Elektrownia Łagisza.

Fot. 5 Ul. Pokoju.

Fot. 6 Linia kolejowa widziana z ul. Pokoju.

Fot. 7 Ul. Graniczna, północna część obszaru.

Fot. 8 Pola uprawne w północno-zachodniej części obszaru.

Fot. 9 Zabudowa w rejonie ul. Stachowe, północno-zachodnia część obszaru.

Fot. 10 Ul. Stachowe.

Fot. 11 Widok na DK86 w kierunku północnym, widoczne nieużytki i na drugim planie grunty orne.

Fot. 12 Zabudowa usługowo-przemysłowa powstała poza północną granicą obszaru. Tego typu obiekty będą powstawały również w obszarze objętym mpzp.